

A dark blue vertical bar runs down the left side of the page. A blue arrow-shaped graphic points to the right from the bar, containing the year 2020.

2020

Helyi tanterv

Ének-zene

5-8. évfolyam

Several thin, curved lines in shades of blue and grey originate from the bottom left corner and sweep upwards and to the right, creating a decorative, organic shape.

VESZPRÉMI CHOLNOKY JENŐ
ÁLTALÁNOS ISKOLA

Készült a NAT (5/2020.1. 31. Kormányrendelet)-hoz alkotott kerettanterv felhasználásával

ÉNEK-ZENE

5-8. évfolyam

Heti és éves óratervezet évfolyamonként

évfolyam	heti óraszám	éves óraszám
5.	2	68
6.	1	34
7.	1	34
8.	1	34

A tantervi témakörök és éves óraszámok évfolyamonként

	tantervi témakörök	órakeret felosztása			
		5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
1.	Zeneművek, énekes anyag	34 óra	17	14	14
2.	Zeneművek/zenehallgatás	13	7	12	12
3.	Ritmikai fejlesztés	8	4	3	3
4.	Ismeretek/hallásfejlesztés	6	3	3	3
5.	Zenei írás/olvasás	7	3	2	2
	Összóraszám	68	34	34	34

5–8. évfolyam

Az ének-zene tanításának legfőbb célja a tanulók zenei anyanyelvi ismereteinek bővítése. Fontos cél továbbá, hogy a megalapozott zenei képességek *továbbfejlődjenek*. Középpontban továbbra is a zenei aktivitás, ezen belül az éneklés áll. A kerettantervben két évre vonatkozó órakeretek vannak feltüntetve, melyek a különböző órai tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelzik. A tematikai egységek és a tartalmak az oktatás gyakorlatában átfedik egymást.

A Kerettanterv témakörei:

1. Zeneművek/Népdalok, műdalok
2. Zeneművek/Zenehallgatási anyag
3. Zenei ismeretek/Ritmikai fejlesztés
4. Zenei ismeretek/Hallásfejlesztés

5. Zenei ismeretek/Zenei írás-olvasás.

A Készségek fő területei: előadói, befogadói és alkotó készség, melyek a fenti témakörökön belül találhatóak. Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját és kapcsolatát azzal a világgal, amelyben létrejött, illetve azzal a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépérzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

Fontos, hogy a tanulók minél differenciáltabban tudják megfogalmazni a zeneművek üzenetét és megtalálják önmagukat bennük. Ehhez szükséges a tanár változatos, és életkori sajátosságokhoz igazodó gazdag motivációs tárháza.

Az ének-zene órák fontos célja a komplex élményátadás, mely a tanulót különféle tevékenységeken keresztül vonja be a zenélésbe. Ide tartozik a mozgás, koncertlátogatás, tánctanulás, a zenei anyaghoz kapcsolódó dramatikus előadások létrehozása és az órán kívüli

gyűjtőmunka. A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozáskor, de legmagasabb fokát a iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.

Összességében továbbra is fontos cél, hogy tovább erősödjön a tanulóknál kulturális és társadalmi identitásuk. A művészeteket, ezen belül a zenét, mint pótolhatatlan emberi szükségletet éljék meg.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat és figyelmet kell fordítani a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is.

5–6. évfolyam

A fenti életszakaszban a fejlesztés fő célja a tanuló továbbvezetése a tevékenységközpontú zenei megismerés folyamatában. Cél továbbá, hogy minél több játékos és kreatív módszert használjanak képzeletük fejlesztésére. A közös éneklések, zenélések, mint a személyiség egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen formái segítik a másokkal történő harmonikus együttműködést, a közösségi összetartozás érzését, az önkifejezés, az önismeret belső késztetésének kialakulását. Kodály útmutatása szerint, az így megszerzett tapasztalatok elvezetnek a remekművek befogadásához.

A tanulók tovább ismerkednek a klasszikus zenekar hangszereivel, valamint magyar népi hangszerekkel is.

A zenei készségfejlesztés célja ebben az életkorban a zenei anyagban megismert ritmus- és ütemfajták megismerése és gyakorlása. A ritmikai, dallami, és hallási készségek fejlesztésében és gyakorlásában egyre nagyobb szerepet kap az önkifejezés, a tanult zenei elemek és eszközök önálló alkalmazása.

A zenehallgatás célja a művek megismerésén túl a zenei kifejezőeszközök mélyrehatóbb elemzése és a zeneművek tágabb történelmi és társadalmi kontextusban való értelmezése. Az értelmezés része a zene keltette gondolatok, érzések, vélemények szóbeli kifejezése is, melyek az érzelmi nevelést segítik.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

Az 5. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 68 óra (heti 2 óra)

A 6. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 34 óra.

Ének- zene 5. évfolyam

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

Éves óraszám: 5. osztályban: 34 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére:

- **5. osztályban 50 dal megismerése**
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése
- **A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése**
- A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből – 5. osztály

A bundának nincs gallérja; A kapuban a szekér; A karádi faluvégen ; Aki dudás; Árpa is van; Az ürögi faluvégen, Csínom Palkó, Csínom Jankó ; Dudaszó hallatszik ; Erdő, erdő, de magos a teteje; Egy kis kertet keríttek ; Erdő, erdő, erdő; Érik a szőlő; Esik az eső, ázik a heveder; Hej, Dunáról fúj a szél; Hidló végén; Hol jártál az éjjel; Hull a szilva; Jaj, de beteg vagyok; Jó gazdasszony vagyok én; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Kitrákotty – mese; Megyen már a hajnalcsillag lefelé; Még azt mondják, nem illik; Megismerni a kanászt; Összegyűltök, összegyűltök; Póda Péter, Póda Pál; R égi táncdal, Sej, Nagyabonyban; Száraz tónak nedves partján; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt

Műzenei szemelvények, más népek dalai

M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J.S. Bach: Üdv rád és házad népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fülmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Báránkámon csengő szól; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl vitézek; Haj, ki, kisse, haj; Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">– Népdalok a magyar népzene régi és új rétegeiből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel– A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével	<ul style="list-style-type: none">– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés– A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása– Népszokások eljátszása

<ul style="list-style-type: none"> – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani <ul style="list-style-type: none"> • Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni • Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása <ul style="list-style-type: none"> • A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben – Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban <ul style="list-style-type: none"> • A megélt élmények feldolgozásának segítése 	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán
---	--

FOGALMAK

Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.

A feketével kiemelt mondatok a továbbhaladás feltételei.

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

Éves óraszám: 12 óra

Zenehallgatási anyag – 5. osztály

Dunántúli ugrós táncok

Kodály Zoltán: Hány János: Sej, Nagyabonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pásztortánc: gyermekkar

Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6., 7. tétel

Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar

Zene Mátyás király udvarából

J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet)

W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A- dúr zongoraszonáta - III. Török induló

Liszt Ferenc: Manók tánca

Johannes Brahms: V. magyar tánc

Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüülériák kertje

Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós

Ligeti György: Sípbal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire

John Williams: Csillagok háborúja – induló

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete
- A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafűvők rézfűvők, vonós, ütős)
- A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése
- A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">– A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével– Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben– Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz– Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben	<ul style="list-style-type: none">– Részvétel ifjúsági hangversenyeken– Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán– Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához– A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése– Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről– Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről– Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával)

<p>megjelenő élethelyzetek és saját élete között.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében 	<ul style="list-style-type: none"> – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
--	---

FOGALMAK

Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)

A feketével kiemelt mondatok a továbbhaladás feltételei.

TÉMAKÖR: Ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Éves óraszám: 8 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, **kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket**, grafikai jelüket és értéküket
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> – A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása

FOGALMAK : Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem

A feketével kiemelt mondatok a továbbhaladás feltételei.

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés

Éves óraszám:6 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv
- **Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund**
- Dúr és moll hangzás

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">- A tiszta hangközök felismerése és megnevezése- A kis és nagy terc és szekund hangzatalakotó szerepének érzékelése és megértése- A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan- Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése- A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából- Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével- A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése- Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.)	<ul style="list-style-type: none">- A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel- Zenei kérdés, válasz rögtönzése- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával- A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására
Fogalmak: Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jel	

A feketével kiemelt mondatok a továbbhaladás feltételei.

TÉMAKÖR: Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Éves óraszám: 6 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére:

- a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása
- **a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása**
- a tiszta hangközök grafikai képe és írása
- a módosított hangok grafikai képe és írása
- az abszolút hangnevek
- C-dúr, a-moll

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">– ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis– éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival– az új ritmikai elemek felismerése kottaképben– az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban– a tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatósi anyaghoz kapcsolódóan– a tanult hangközök éneklése tanár segítségével– a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva– rövid dallamok írása betűkottáról hangjegybe, C-dóban	<ul style="list-style-type: none">– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése– Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal– Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával– A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.
Fogalmak: Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés.	

A feketével kiemelt mondatok a továbbhaladás feltételei.

ÉNEK-ZENE

6. OSZTÁLY

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

Éves óraszám: 17 óra

Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből - 6. osztály

A Vargáék ablakja; De szeretnék páva lenni , Duna parton ; Elment a két lány ; Este van már ; A Mátrai Képek dalai: A Vidrócki híres nyája, Elmegyek, elmegyek, Madárka, madárka, Sej, a tari réten; Nem vagyok én senkinek sem adósa; Nézd meg lányom, nézd meg jól; Ősszel érik babám; Tavaszi szél; A jó lovas katonának

Műzenei szemelvények, más népek dalai

John Of Fornsete: Nyár-kánon; Te álomszuszék, ébredj! – angol kánon; Tinódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Fa fölött, fa alatt – szlovák népdal

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Egressy Béni: Szózat; Ki, s ki népei vagytok ; A kis Jézus megszületett ; Hayes – Kerényi György: Karácsony ünnepén – kánon; A, A, A, a farsangi napokban; Azért, hogy én huszár vagyok; Örvendetes napunk támadt

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- **26 dalt megismerjen**
- A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése
- **A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése**
- A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">- Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével- A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is	<ul style="list-style-type: none">- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés- A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása- Népszokások eljátszása- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában- Részvétel az iskolai kórus munkájában- Részvétel a Zenei Világnap alkalmából az iskolában megvalósuló rendezvényen- Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán

<ul style="list-style-type: none"> – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani <ul style="list-style-type: none"> • Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni • Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása <ul style="list-style-type: none"> • A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben – Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban <ul style="list-style-type: none"> • A megélt élmények feldolgozásának segítése 	
--	--

FOGALMAK

Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társasének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte.

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

Éves óraszám: 7 óra

Zenehallgatási anyag – 6. osztály

Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia)

Kodály Zoltán: Lengyel László – gyermekkar; Gergely-járás – részlet - Jobb az árpa – gyermekkar; Kállai kettős – vegyeskar, népi zenekari kísérettel; Mátrai képek - vegyeskar

Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermekeknek – Fa fölött, fa alatt

Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven

Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel

Joseph Haydn: Üstdob szimfónia II. tétel

W. A. Mozart: A varázsfuvola - részletek

Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás, Meghalt a cselszövő

Liszt Ferenc: 2. magyar rapszódia - részlet

Bedrich Smetana: Moldva – részlet

Benjamin Britten: Variációk és fuga egy Purcell témára (szimfonikus zenekar bemutatása)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete
- A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős)
- A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése
- A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">– A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével– Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben– Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz– Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között.– Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket	<ul style="list-style-type: none">– Részvétel ifjúsági hangversenyeken– Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán– Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához– A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése– Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről– Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről– Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával– Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata

<ul style="list-style-type: none"> – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében 	
<p>FOGALMAK</p> <p>Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyeskar szólamai (szoprán, mezzo, alt, tenor, bariton, basszus)</p>	

TÉMAKÖR: Ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Éves óraszám: 4 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, **kis éles és nyújtott ritmussal**. Ismeri és **használja gyakorló nevüket**, grafikai jelüket és értéküket
- Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Váltakozó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal. 	<ul style="list-style-type: none"> – A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása
<p>Fogalmak: Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem</p>	

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés

Éves óraszám: 3 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- Tiszta kvint, tiszta kvárt, tiszta oktáv

- **Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund**
- Dúr és moll hangzás
- Módosított hangok: fi, szi, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A kis és nagy terc és szekund hangzatalakotó szerepének érzékelése és megértése – A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szi, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.) 	<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására
<p>Fogalmak: hangköz, hangzat, hármashangzat, dúr-moll jelleg, módosított hangok, módosító jelek</p>	

TÉMAKÖR: Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Éves óraszám: 3 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a nevelési-oktatási szakasz végére a tanuló:

- a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása
- a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása
- a tiszta hangközök grafikai képe és írása
- a módosított hangok grafikai képe és írása
- az abszolút hangnevek
- C-dúr, a-moll

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">– ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodos, kis éles és kis nyújtott ritmus fordulataival– az új ritmikai elemek felismerése kottaképtől– az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatok segítségével– a tiszta, kis- és nagy hangközök megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan– a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel– a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg énekelve és hangszeren próbálva– rövid dallamok írása betűkottáról hangjegyre,	<ul style="list-style-type: none">– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése– Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal– Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával– A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.
FOGALMAK : Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés..	

A feketével kiemelt mondatok a továbbhaladás feltételei.

Ének-zene

7. osztály

7–8. évfolyam

Az iskolai zenei nevelés elsődleges élményforrása a közös éneklés és a műalkotás optimális zenei befogadása.

A zenei befogadás aránya megnő, melyet változatos motivációs technikákkal és aktivitások gazdag tárházával lehet sikeressé tenni. Meg kell találni azokat a közös kreatív zenélési formákat, melyek segítenek a remekművek közelébe jutni.

Dalkincsük folyamatosan bővül a magyar és más népek dalaival, ez által fejlődik stílusos, kifejező éneklésük. A dalok és zeneművek válogatása igazodik életkori sajátosságaikhoz.

A közös éneklés legmagasabb szintje az iskolai kórus, mely nélkül nem teljesíthetők Kodály zenei nevelési elvei.

Ebben a tanulási szakaszban összegződnek a korábbi tanítási egységek zeneművei zenetörténeti szemléletmóddal. A tanulók minden egyes tanévben találkoztak a fontos zenetörténeti korszakokhoz tartozó, életkori sajátosságaiknak megfelelő zeneművekkel, melyeknek itt a rendszerezése történik.

Legfontosabb módszertani elv, hogy megfelelő motivációval a gyermek megtalálja a kapcsolatot a zeneművek által közvetített érzelmi – intellektuális élethelyzetek és a sajátja között!

A szabad órakeret lehetőséget ad a tanárnak az értékválasztásra kedvelt dalaiból, illetve a különböző médiumok által közvetített sokféle zenéből, napjaink szerteágazó rétegműfajaiból.

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

ÉVES ÓRASZÁM: 14 óra

Magyar népdalok - 7. osztály

A szennai lipisen-laposton; Által mennék; Ej, haj, gyöngyvirág; Erdő, erdő, de magos a teteje; Fecském, fecském ; Hopp ide tisztán ; Kecskemét is kiállítja; Megkötöm lovamat; Megrakják a tüzet; Sej, felszállott a kakas; Te vagy a legény

Műzenei szemelvények

Gloria Patri et Filio (gregorián); Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII sz.); Praetorius: Jubilate Deo – kánon; J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz); J. Haydn: Szerenád; W. A.Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Urián földkörüli utazása, Örömóda; Franz Schubert: A pizstráng

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Pásztorok, pásztorok, örvendezve; Kossuth Lajos táborában; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának); Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének; Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- **Népdalokat és mődalokat ismer fel**
- a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
- **Műzene és népzenei feldolgozások különbsége**
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés

- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
-Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből -Előadási készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus) -A parlandot, rubato, giusto természetes módú használata -Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból -Megzenésített versek előadása tanár, hangszeres játékos osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel -Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó táncsal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel -A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése	<ul style="list-style-type: none"> - A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés - A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál - Éneklés az iskolai kórusban - Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben - Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban - A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása
FOGALMAK: A korábban tanultak elmélyítése	

TÉMAKÖR: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

Éves óraszám: 12 óra

Zenehallgatási anyag – 7. osztály

Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) - részletek

Orlando di Lasso: Visszhang

Bakfark Bálint: Fantázia lantra - részlet

J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fúga;Paraszkantáta Nr.16 basszus ária;

János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15.sz.

G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dúr orgonaverseny I. tétel

H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor

Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel

W. A. Mozart: Falusi muzsikuskok; Figaro házassága – nyitány részlet

L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia –Örömóda

Franz Schubert: A pisztráng; A-dúr zongoraötös IV. tétel

Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus

Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás)

A népzenei revival legjobb felvételei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket

- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> - a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével - élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása - a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során - a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül - a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével 	<ul style="list-style-type: none"> - Részvétel ifjúsági hangversenyeken - Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán - Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához - Zeneművek zenetörténeti rendszerezése - Koncertfilm megtekintése - Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről - A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése - Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről - Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről
<p>FOGALMAK Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé. Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés</p>	

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Éves óraszám: 3 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató
- Felütés- súlytalan indítás

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> - Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval - Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanult új dalok ritmusának hangoztatása - Ritmuskánon az osztály csoportjai között - Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával - Egyszerűbb ritmushangszerek készítése - Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése

<ul style="list-style-type: none"> – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket 	<ul style="list-style-type: none"> – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása
Fogalmak: 3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés	

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés

Éves óraszám: 3 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése
- Kis és nagy szext, szeptim

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése – Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval 	<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniák megfigyelésének és meghallásának gyakorlására
FOGALMAK: A korábban tanultak elmélyítése.	

TÉMAKÖR: Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Éves óraszám: 2 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés
- A korábbi ismeretek mobilizálása:
 - Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
 - **A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon**
 - Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
 - Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
 - Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none">– Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre– Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban– A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan	<ul style="list-style-type: none">– A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése– Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal– Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával– Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése– A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.
FOGALMAK : Minden korábban szerepelt fogalom. Továbbá: G-dúr,é-moll,F-dúr,d-moll	

A feketével kiemelt mondatok a továbbhaladás feltételei

Ének- zene

8. osztály

TÉMAKÖR: Zeneművek/ Énekes anyag

ÉVES ÓRASZÁM: 14 óra

Magyar népdalok - 8. osztály

A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Az igaz Messiás; Béreslegény; Bújdosik az árva madár; Elindultam szép hazámból; Elmegyek, elmegyek; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Hej, haj Boldizsár – cigány népdal; Kőműves Kelemen balladája; Röpülj, páva

Műzenei szemelvények, más népek dalai

Aranyosom – lengyel népdal; Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal; Régi mesékre – ír népdal; Nyírfácska - orosz népdal; Ismeretlen szerző: Az erdőn már a rügy fakad – Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama; Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gaudeamus igitur (két szólam); W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra; Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Nobody knows – spirituálé (két szólam)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra

Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj; Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsá; Ma van húsvét napja

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- **Népdalokat és műdalokat ismer fel**
- **a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői**
- Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
-Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből	– A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
-Előadási készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)	– A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
-A parlando, rubato, giusto természetes módú használata	– Éneklés az iskolai kórusban
-Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból	– Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben
-Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel	– Részvétel a Zenei Világnap alkalmából rendezett iskolai programokban
-Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó táncal, dramatizált előadással hangszerkísérettel	– A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása
-A helyes éneklési szokások és a tiszta	

intonáció fejlődése -Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait	
FOGALMAK: A korábban tanultak elmélyítése.	

Témakör: Zeneművek/Zenehallgatási anyag

Éves óraszám: 12 óra

Zenehallgatási anyag – 8. osztály W. A. Mozart: A-dúr klarinétkvintett lassú tétele
Frédéric Chopin: g-moll mazurka
Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia
Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet
Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet)
Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus
Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal
Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám
Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet
Robert Schumann: Gyermejk jelenetek – Álmodozás
Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló
Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel
Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca
Igor Stravinsky: Petruska – Orosz tánc
Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo Interrotto
Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni Fölszállott a páva – részletek a variációkból
Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal
Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna
Krzysztof Penderecki: Hirosima emlékezete
George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az ínség nálam a vagyon...)
Jazz standard-ek
Új Pátia sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek).
Népzenei revival legjobb felvételei

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- **Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket**
- Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása – a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során – a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül – a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével 	<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel ifjúsági hangversenyeken – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – Zeneművek zenetörténeti rendszerezése – Koncertfilm megtekintése – Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata
<p>FOGALMAK</p> <p>Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene</p> <p>Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé.</p> <p>Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés</p>	

TÉMAKÖR: Zenei ismeretek / - Ritmikai fejlesztés

Éves óraszám: 3 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató
- Felütés- súlytalan indítás

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval 	<ul style="list-style-type: none"> – A tanult új dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával

<ul style="list-style-type: none"> – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket. 	<ul style="list-style-type: none"> – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása
<p>FOGALMAK: 3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés</p>	

TÉMAKÖR: Ismeretek - Hallásfejlesztés

Éves óraszám: 3 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése
- Kis és nagy szext, szeptim

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése 	<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniák megfigyelésének és meghallásának gyakorlására

<ul style="list-style-type: none"> - Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval 	
FOGALMAK: A korábban tanultak elmélyítése.	

TÉMAKÖR: Ismeretek – Zenei írás, olvasás

Éves óraszám: 2 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Új ismeret: 1# 1 bé előjegyzés
- A korábbi ismeretek mobilizálása:
 - Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete
 - **A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon**
 - Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan
 - Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete
 - Kis és nagy terc szerepének felismerése

Fejlesztési feladatok, ismeretek	Tevékenységek
<ul style="list-style-type: none"> - Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre - Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban - A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése - Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal - Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával - Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése - A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása.
FOGALMAK: Minden korábban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll	

A feketével kiemelt mondatok a továbbhaladás feltételei.